



اولین همایش ملی گردشگری، جغرافیا و محیط زیست پایدار

محل برگزاری دانشکده شهید مفتاح همدان

۳۰ آبان ۱۳۹۲



ارزیابان محیط زیست علمت

ارزیابی عوامل مؤثر بر گرایش گردشگران استان گیلان به حمل و نقل ریلی پس از احداث راه آهن قزوین- رشت

مانی طالبی^{۱*}، زهرا جمشیدی صالح^۲

چکیده:

ترافیک های درون شهری و بین شهری در روزهای تعطیل ایام سال و علی الخصوص ایام نوروز در شهرهای شمال ایران و استان گیلان باعث بروز تصادفات، آلودگی های صوتی، بصری و زیست محیطی می گردد. بی شک احداث راه آهن قزوین- رشت می تواند حجم زیادی از انواع آلودگی ها را کاهش دهد. برای رسیدن به این هدف، برنامه ای بلند مدت به منظور هدایت متناسب گردشگران به سوی حمل و نقل ریلی مورد نیاز است. بدین منظور چهار نوع پرسشنامه طراحی شده و از ۴۵ گردشگر داخلی به استان گیلان نظرسنجی به عمل آمده است که در آن ها انتخاب وسیله ی حمل و نقل زمینی با هدف گردشگری به مقصد استان گیلان مد نظر بوده است. پرسشنامه ها در دو نوع اول، بدون در نظر گرفتن احداث راه آهن قزوین - رشت و با تقسیم بندی زمانی در ایام تعطیل و غیر تعطیل سال و در دو نوع دیگر با در نظر گرفتن احداث راه آهن قزوین - رشت تدوین شده اند. نتیجه این گونه به دست آمد که با وجود در نظر گرفتن احداث راه آهن قزوین- رشت، گرایش گردشگران به سمت استفاده از خودروی شخصی همچنان بیشتر است اگرچه در ایام غیر تعطیل به سمت حمل و نقل عمومی افزایش یافته است. همچنین نتیجه ی پرسشنامه دو نوع دوم نشان می دهد که با احداث راه آهن قزوین- رشت گرایش به سمت استفاده از قطار بیشتر از اتوبوس خواهد شد. این پژوهش در ادامه عواملی را که می تواند در جذب گردشگران به سوی حمل و نقل ریلی مؤثر باشد را در ۶ گزینه شناسایی کرده است که شامل (۱. تسهیلات و کیفیت خدمات، ۲. هزینه ی خرید بلیط، ۳. مدت طی زمان سفر، ۴. تاریخ سفر، ۵. فاصله اقامتگاه گردشگر تا ایستگاه راه آهن در مبدأ، ۶. فاصله ی مبدأ تا مقصد) می باشند. سپس از طریق تکنیک AHP، آن ها را وزن دهی کرده تا در اولویت بندی راهکارها در نظر گرفته شوند. گزینه ی « فاصله اقامتگاه گردشگر تا ایستگاه راه آهن در مبدأ »، مهمترین عامل و ارجح تر از گزینه ی « هزینه ی خرید بلیط » شناخته شده است. اما گزینه ی « فاصله ی مبدأ تا مقصد » در میان شش گزینه کم اهمیت ترین بوده است.

واژه های کلیدی: گردشگران، استان گیلان، حمل و نقل ریلی، راه آهن قزوین- رشت

(۱) مقدمه:

صنعت گردشگری حاصل مسافرت و اقامت مردم در خارج از محیط متعارف خود می باشد. توسعه حمل و نقل در بخش دولتی و خصوصی تاثیر عمده ای بر رشد و هدایت این صنعت داشته است و فراهم بودن امکانات حمل و نقل مناسب، مطمئن، راحت و سریع و ارزان پیش شرط توسعه گردشگری است. زیرا گردشگران در تصمیمات خود دو عامل هزینه و زمان را مد نظر دارند و برای دسترسی به

^۱ - کارشناس ارشد برنامه ریزی منطقه ای mani.talebi.so@gmail.com
^۲ - کارشناس ارشد برنامه ریزی شهری z.jamshidisaleh@gmail.com